

Äldreforskning 2024

Information om utlysningen

Innehåll

Om utlysningen	2
Om bidraget	3
Innan du ansöker	4
Ansökan	5
Bedömningsprocessen	6
Efter beslut	8
Stöd och hjälp	8

Om utlysningen

Bakgrund och syfte

Forte har i en inriktningsförklaring för äldreforskningsområdet identifierat flera större frågeområden där det behövs ny kunskap och där den kunskap som redan finns behöver komma till användning i praktiken.¹ Här ingår till exempel området gränsdragningar och samverkan mellan olika vård- och omsorgsaktörer, som även är temat för den här utlysningen. Med denna utlysning vill Forte därför stödja forskning som kan få fram ny kunskap som kan bidra till att utveckla metoder och arbetssätt för samverkan mellan olika aktörer inom äldreområdet. Något som i förlängningen kan leda till en förbättrad vård och omsorg för äldre i det svenska välfärdssystemet.

Inriktning

Gränsdragningar och samverkan mellan olika vård- och omsorgsaktörer: konsekvenser för de äldre, deras anhöriga samt personal

Äldre personer som har behov av vård och omsorg behöver ofta insatser av flera olika aktörer. Aktörerna behöver samverka, så att insatserna samordnas och så att den äldre personens behov står i centrum. Utlysningen fokuserar därför särskilt på hur gränsdragningar eller otillräcklig samverkan mellan olika aktörer kan skapa problem för personal, de äldre eller deras anhöriga, samt hur sådana problem kan undvikas eller hanteras. Inom temat gränsdragningar och samverkan ryms även forskning om hur olika lagstiftningar fungerar i relation till varandra, liksom frågor om metoder för biståndsbedömning samt vilka konsekvenser biståndsbedömning får för äldre, anhöriga och personal.

Eftersom äldreområdet rymmer utmaningar som hanteras inom flera sektorer och av olika professioner, och även berör olika grupper av medborgare, vill Forte se en tvär- och/eller flervetenskaplig ansats i ansökningarna. Av samma skäl ser Forte både ett stort behov av och goda möjligheter till samverkan i forskningen mellan forskare och andra samhällsaktörer för att öka dess relevans och möjligheter för nyttiggörande. Forskningen ska också inkludera ett köns- och genusperspektiv när så är tillämpligt. Forte uppmuntrar att de föreslagna projekten har en internationell koppling, men forskningen behöver vara relevant i en svensk kontext. Forskningen behöver ta hänsyn till att äldre inte är en homogen grupp, att den äldre befolkningens förutsättningar och behov ser olika ut – och att olika individers situation och behov kan påverkas av utmaningar på samhällsnivå. Läs mer i stycket nedan.

Tvärgående perspektiv

Det finns perspektiv som kan vara relevanta för många av de frågor som ryms inom utlysningen och äldreområdet. Vård och omsorg behöver beakta den heterogenitet som finns inom den äldre befolkningen i Sverige och som kommer att förstärkas på sikt. Det gäller bland annat äldre personer som är födda i andra länder samt nationella

¹ https://forte.se/app/uploads/2023/10/inriktningsfo-rklarig-fo-r-a-ldreomra-det_slutlig_ta.pdf

minoriteter. Det kan också handla om kön/genusaspekter eller hur ojämlika livsförhållanden kan påverka hälsan.

Bidragsform

- Projektbidrag

Budgetram

För utlysningen är omkring 40 miljoner kronor avsatt.

Antal ansökningar

Högst en ansökan per huvudsökande är tillåtet i denna utlysning. Som medverkande forskare kan du ingå i fler än en ansökan.

Tidsplan

Utlisningen öppnar: 14 maj 2024, klockan 10:00

Utlisningen stänger: 20 augusti 2024, klockan 14:00

Beslut om finansiering: 28 november 2024

Beslut publiceras: 29 november 2024

Projektstart: 1 januari 2025

Om bidraget

Inom denna utlysning finns det en bidragsform att söka: projektbidrag.

Projektbidrag möjliggör genomförandet av ett avgränsat forskningsprojekt som ska bidra till ökad kunskap om en identifierad frågeställning. Projektbidrag kan sökas av såväl enskilda forskare som av forskargrupper.

Projektid

Bidraget kan sökas för tre år.

Bidragsbelopp

Du kan ansöka om maximalt fem miljoner kronor för treåriga projekt. Observera att maxbeloppet inkluderar så kallade indirekta kostnader (OH). Ansökningar som överskrider den specificerade gränsen kommer att avslås.

Bemanning

För denna bidragsform kan du som huvudsökande bjuda in medverkande forskare till ansökan.

Behörighet

Doktorsexamen

För att kunna söka bidrag i den här utlysningen måste du ha avlagt doktorsexamen senast det datum då utlysningen stänger.

Åtterrapporering av tidigare bidrag

Huvudsökande ska ha slutrapporterat tidigare beviljade bidrag från Forte inom utsatt tid. Detta gäller endast bidrag där tidpunkten för slutlig återrapporering har passerat. Vi tar hänsyn till eventuell tidigare beviljad förlängning av dispositionstiden och därmed senarelagt datum för återrapporering.

Innan du ansöker

Checklista

Innan du påbörjar din ansökan, läs igenom detta dokument samt försäkra dig om att följande villkor är uppfyllda:

- Huvudsökande och eventuella medverkande forskare har skapat personliga konton i [ansökningssystemet Prisma](#)
- CV- och publikationsuppgifter för huvudsökande och eventuella medverkande forskare har lagrats på respektive persons konto
- Medelsförvaltaren för bidraget har ett organisationskonto i Prisma och har blivit godkänd som medelsförvaltare hos Forte. [Fortes kriterier för godkännande av medelsförvaltare »](#)

Internationell forskning

Ansökningar med internationella inslag ska följa Fortes riktlinjer för internationell forskning. Forte ser positivt på internationell forskningssamverkan. Fortes områden rymmer komplexa samhällsutmaningar där internationell forskningssamverkan och forskarmobilitet kan ge viktiga bidrag. Försvars- och säkerhetspolitiska aspekter ska alltid beaktas vid internationell forskningssamverkan.

Bidrag från Forte kan användas för att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder, men forskningen ska vara initierad, ledd och i huvudsak utförd från Sverige eller del i internationell samarbetsforskning. Forskningen ska också vara av relevans för Sverige och svenska förhållanden, vilket ska motiveras i ansökan.

[Riktlinjer för internationell forskning »](#)

Offentlighetsprincipen

Din ansökan betraktas enligt svensk lag som allmän handling när den kommit in till Forte. Det innebär att vem som helst kan begära ut och ta del av din ansökan. Information kan endast döljas om den omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Om din ansökan blir beviljad kommer den svenska och engelska sammanfattningen att publiceras i öppna projektdatabaser utan sekretessprövning.

Översättningar av utlysningssinformationen

Utlysningstexter, ansökningsformulär och instruktionstexter finns översatta till engelska men vid otydligheter i översättningen har de svenska versionerna företräde.

Ansökan

Alla ansökningar skickas in via [ansöknings- och granskningsystemet Prisma](#). Tänk på att det tar tid att göra en ansökan. Börja därför ansökan i god tid. Du kan börja fylla i uppgifter, spara och fortsätta vid ett senare tillfälle. Tänk på att ansökan inte kan skickas in om obligatoriska uppgifter saknas.

Vad ska ansökan innehålla?

För information om innehållet i din ansökan, se dokumentet "Instruktioner till ansökningsformuläret" på utlysningens webbsida.

Språk

Eftersom ansökningarna kommer att bedömas av internationella experter bör de i sin helhet skrivas på engelska (undantaget de fält där det särskilt efterfrågas text på svenska). Om din ansökan skrivs på svenska riskeras bedömningens kvalitet. Forte tar inget ansvar för kvaliteten på eventuella översättningar.

Olika deltagare i projektet

Du som skapar ansökan i Prisma är huvudsökande och den tilltänkta projektledaren för forskningen. Projektledaren behöver vara anställd av medelsförvaltaren vid projektstart. Anställningen ska minst motsvara den tid du avsätter för projektet (aktivitetsgrad).

Om utlysningen tillåter kan även medverkande forskare bjudas in till ansökan. Medverkande forskare är andra forskare som är avgörande för genomförandet av projektet. Både huvudsökande och medverkande forskare måste inneha en doktorsexamen och ett personligt konto i Prisma. Det är också möjligt att inkludera andra, så kallade "övriga deltagare" i projektet. Dessa personer behöver inte vara forskare. Det innebär att de inte behöver inneha doktorsexamen eller egna konton i Prisma.

[Krav för olika typer av deltagare »](#)

Medverkande administratörer

Du som är huvudsökande kan bjuda in en medverkande administratör till ansökan för att hjälpa till med att fylla i ansökningsformuläret. Administratören är inte en del av projektet men har tillgång till utkastet för ansökan. En medverkande administratör kan inte själv slutregistrera en ansökan och har heller inte tillgång till ansökan när den har slutregistrerats i Prisma.

Bedömningsprocessen

Kontroll av ansökan

Forte kontrollerar att ansökan uppfyller de formella krav som ställs i utlysningen. Om ansökan inte uppfyller kraven kommer den att avslås eller avvisas. Följande formella krav kommer att kontrolleras i denna utlysning:

- Att huvudsökanden har en utfärdad doktorsexamen
- Att huvudsökanden har slutrapporterat tidigare beviljade bidrag från Forte inom utsatt tid
- Att ansökans innehåll inte uppenbart faller utanför utlysningens inriktning (kontrolleras i samråd med beredningsgruppens ordförande)
- Att ansökans budget ligger inom ramarna för tillåtna bidragsbelopp inom utlysningen
- Att ansökan har signerats av medelsförvaltaren inom sju kalenderdagar efter att utlysningen stängts

Granskning

Alla ansökningar som uppfyller de formella kraven för utlysningen lämnas över till Fortes beredningsgrupper för granskning. Utifrån deras bedömning är det Fortes styrelse som tar beslut om vilka ansökningar som ska beviljas.

För att beviljas finansiering från Forte måste en ansökan hålla hög vetenskaplig kvalitet, vara samhällsrelevant och vara genomförbar. Ansökningar bedöms utifrån de bedömningskriterier och generella krav som beskrivs nedan. Bedömningen är en helhetsbedömning som väger samman samtliga kriterier och krav, och relaterar dessa till utlysningen och dess syfte. Centralt i bedömningen är hur den sökande har motiverat de olika val som gjorts i ansökan.

[Fortes processer för bedömning och beslut »](#)

Generella krav

Alla ansökningar måste möta nedanstående krav för att kunna få finansiering. I vilken utsträckning kraven möts är en del av beredningsgruppens helhetsbedömning.

- Forskningen ska vara relevant i relation till Fortes områden och utlysningens inriktning.
- Ansökan ska adressera och motivera om ett köns- och genusperspektiv är tillämpligt eller ej för forskningen samt hur detta beaktas i forskningen.
- Forskningen ska bedrivas etiskt och ansökan ska adressera forskningens etiska aspekter, samt redogöra för hanteringen av eventuell etisk problematik.

Bedömningskriterier

De olika kriterierna har samma vikt i bedömningen. I vilken utsträckning kriterierna uppfylls är en del av beredningsgruppens helhetsbedömning.

Vetenskaplig kvalitet

- Syfte, frågeställningar, teorianknytning och bakgrund
Hur väl och stringent forskningens syfte, frågeställningar, teorianknytning och bakgrund är beskrivet, motiverat och förankrat i tidigare forskning.
- Studiedesign, empiriskt material samt metoder för datainsamling och analys
Hur väl och stringent forskningens design, metoder och empiri är beskrivet och motiverat, samt lämpligheten av dessa i förhållande till forskningens syfte, frågeställningar och potential för relevanta resultat.
- Originalitet
Forskningens originalitet och potential att utveckla ny kunskap (inklusive nyskapande metoder, teorier och/eller data).
- Mång- och/eller tvärvetenskaplig ansats, när det är tillämpligt
Relevansen av en mång- och/eller tvärvetenskaplig ansats samt hur detta beaktas och motiveras i ansökan.

Samhällsrelevans och nyttiggörande

- Relevans för omgivande samhälle
Vilka samhällsutmaningar forskningen relaterar till, hur forskningen avser bidra till att hantera dessa utmaningar, samt hur väl beskrivet och motiverat behovet av forskningen är för forskningens intressenter, allmänhet och/eller omgivande samhälle.
- Nytta för omgivande samhälle
På vilket sätt forskningen på kort eller lång sikt förväntas leda till nytta för forskningens intressenter, allmänhet och/eller omgivande samhälle, samt hur denna nytta är tänkt att främjas.
- Samverkan med omgivande samhälle, när det är tillämpligt
Hur inkludering i forskningsprocessen av dem som berörs av forskningen (till exempel brukare, patienter, praktiker, professioner, beslutsfattare) har beaktats och motiverats i ansökan, samt hur väl detta i förekommande fall har utformats.
- Kommunikation av forskningsresultat
Huruvida spridning av forskningsresultat planeras för samtliga relevanta målgrupper, samt rimlighet i planerad kommunikation (i till exempel akademiska och/eller populärvetenskapliga artiklar, böcker, seminarier, workshops, utbildningsmaterial).

Genomförbarhet

- Arbetsplanens kvalitet
Arbetsplanens (inklusive tidsplanens) tydlighet och rimlighet i förhållande till behoven för forskningens genomförande.
- Projektledarens och projektgruppens kompetens
Deltagarnas kompetens och färdigheter (baserat på tidigare erfarenheter och prestationer) i förhållande till behoven för forskningens genomförande.
- Personal och budget
Rimlighet i budgeterade kostnader och deltagarnas planerade arbetsinsatser för forskningens genomförande.

Vägledande frågor

Forte har tagit fram vägledande frågor utifrån kraven och bedömningskriterierna. Frågorna ska utgöra ett stöd för sökande i utformningen av ansökningar samt för Fortes granskare i bedömningsprocessen.

[Vägledande frågor till sökande och granskare »](#)

Efter beslut

Beslut och yttranden

När beslut har fattats för din ansökan publiceras det på ditt konto i Prisma. Du får ett e-postmeddelande när beslutet publicerats. Sökande får även ta del av det yttrande som beredningsgruppen har skrivit om ansökan. Det återfinns i Prisma på sidan ”Ansökningar” under knappen ”Visa”. Du hittar också yttrandet på sidan ”Beviljade ansökningar”.

Bidragsvillkor

För att kunna ta emot bidrag från Forte måste både huvudsökanden och medelsförvaltaren signera de villkor som satts upp för utlysningen. Signering sker i Prisma efter att bidragsbeslut har fattats. För denna utlysning gäller Fortes generella bidragsvillkor.

[Fortes generella bidragsvillkor »](#)

Öppen tillgång

Genom att ta emot bidrag från Forte accepterar du som huvudsökande även Fortes riktlinjer för öppen tillgång. Forte täcker inte kostnader för open access-publicering inom ramen för de forskningsbidrag vi beviljar. I de fall sådana kostnader tas upp i ansökan kommer dessa att strykas vid eventuellt bidrag.

[Fortes riktlinjer för publicering med öppen tillgång »](#)

Stöd och hjälp

Forte har sammanställt de vanligast förekommande frågorna och svaren vid ansökan om bidrag. [Frågor och svar om att söka bidrag »](#)

För frågor om innehållet i utlysningen eller hur man fyller i ansökningsformuläret, vänligen kontakta aldreutlysning@forte.se.